

Euclidean Algorithm

Greatest common divisor

ปัญหา

- กำหนดจำนวน A และ B มาให้ จงหาจำนวนที่มากที่สุดที่หาร A และ B ลงตัว หรือตัวหารร่วมมากนั่นเอง (Greatest Common Divisor(GCD))
- ส่วนจำนวนสองจำนวนนั้นจะถูกเรียกว่า **จำนวนเฉพาะสัมพัทธ์**
- ตัวอย่างเช่น $GCD(2,8)=2$, $GCD(3,4)=1$, $GCD(12,15)=3$
- ตัวหารร่วมมากมีประโยชน์ในการทำเศษส่วนอย่างต่ำ ตัวอย่างเช่น
- $$\frac{42}{56} = \frac{3*14}{4*14} = \frac{3}{4}$$

เราจะหามันได้อย่างไร

- มีหลายวิธีในการหา GCD
- หนึ่งในนั้นคือ list รายการตัวที่หาร A และ B ได้จากนั้นหาตัวเหมือนกันที่มากที่สุดจาก 2 list นั้น ซึ่งเป็นวิธีธรรมดา และใช้เวลานาน
- อีกวิธีคือการใช้ Euclidean Algorithm การทำงานก็ไม่ยาก
- $\text{GCD}(a, b) = \text{GCD}(b, a \% b)$
- เนื่องจาก $\text{GCD}(b, a \% b)$ มีสถานะที่เล็กลง มันจึงหาได้ง่ายกว่าค่าเริ่มต้น
- และเราจะใช้หลักการนี้ในการทำให้สถานะเล็กลงเรื่อยๆ จนกระทั่งคำตอบเห็นได้ชัดซึ่งสถานะที่เห็นได้ชัดคือ $\text{GCD}(a, a) = a$ และ $\text{GCD}(a, 0) = a$ นั่นเอง

Euclidean Algorithm

- Recursive version
- เขียนสั้นๆ โดยใช้ หลักการเมื่อก็เลย

```
int gcd(int a, int b) {  
    if (b==0) return a;  
    return gcd(b, a%b);  
}
```

- Iterative version
- วิธีนี้ก็จะลด overhead ของ recursion และทำให้ code รันเร็วขึ้น

```
int gcd(int a, int b) {  
    while(b) {  
        a = a%b;  
        swap(a, b);  
    }  
    return a;  
}
```

- อย่างไรก็ตาม ใน C++ นั้นมี building function ให้ใช้ด้วยคือ
- `__gcd(a, b)`
- ลองดู

พิสูจน์

- เราได้ใช้สมการหนึ่งใน code เรานั้นคือ $\text{GCD}(a, b) = \text{GCD}(b, a \% b)$
- เราต้องการพิสูจน์ว่ามันถูกต้อง
- กำหนดให้ $g = \text{GCD}(a, b)$ นั่นคือ $a = k \times b + r$ เมื่อ k เป็น non-negative integer และ r เป็นเศษเหลือ
- เนื่องจาก g หาร a ลงตัว แสดงว่า g หาร $k \times b + r$ ลงตัวด้วย และเนื่องจาก g หาร b ลงตัว ดังนั้น g ก็หาร $k \times b$ ได้ลงตัว ทำให้ได้ว่า g ต้องการ r ลงตัว ไม่ใช่ นั่น g จะหาร $k \times b + r$ ไม่ลงตัว
- นั่นคือเราพิสูจน์ได้ว่า g หาร b และ r ลงตัว (ยังไม่จบ)

- สมมติว่าเรามี $g' = \text{GCD}(b, r)$ เนื่องจาก g' หารทั้ง b และ r ลงตัว ดังนั้น มันจะหาร $k \times b + r$ ลงตัวเช่นกัน ดังนั้น g' หาร a ลงตัว
- ต่อไป g และ g' เป็นสองจำนวนที่แตกต่างกันใช้ใหม่
- เราจะพิสูจน์ด้วย **contradiction** (เราก็ให้มันต่างกัน ก็ต้องมีตัวหนึ่งมากกว่าอีกตัว) สมมติให้ $g > g'$ เรารู้ว่า g หาร b และ r ลงตัว ดังนั้น $\text{GCD}(b, r)$ จะเป็น g' ได้อย่างไร(เป็นค่ามากที่สุดที่หารได้) เมื่อเรามีจำนวนที่มากกว่า g' ที่หาร b และ r ได้ลงตัว
- ดังนั้น g ไม่มีทางมากกว่า g'
- ใช้วิธีเดียวกันในการบอกว่า $g' > g$ ดังนั้นทางเดียวที่จะเป็นไปได้คือ $g = g'$ ทำให้ได้ว่า $\text{GCD}(a, b) = \text{GCD}(b, r) = \text{GCD}(b, a \% b)$

คุณสมบัติของ GCD

- $\text{GCD}(a, b) = \text{GCD}(b, a)$
- GCD ของ สามจำนวนสามารถคำนวณได้ด้วย
$$\text{GCD}(a, b, c) = \text{GCD}(\text{GCD}(a, b), c)$$
- $\text{GCD}(a, b) = \text{GCD}(a-b, b)$
- ข้อควรระวัง ตัว algorithm นี้ทำงานได้ถูกต้องสำหรับข้อมูลเข้าที่เป็น non-negative เท่านั้น ลอง $\text{GCD}(4, -2)$ คำตอบที่ถูกต้องเป็น 2 วิธีแก้ก็คือ ให้ส่งข้อมูลเข้าเป็นด้วยค่า absolute หรือ ใช้ค่า absolute ของคำตอบก็ได้
- อีกอย่าง $\text{GCD}(0, 0) = 0$ มันควรตอบ infinity